

TICARET	BREXİT, GIDA TEDARİĞİNİ TEHLİKEYE ATIYOR	Referans No	85190537
Yayın Adı	İstanbul Ticaret	Newslihter	http://gold.ajanspress.com.tr/linkpress/a5mtl346Jc3XBz3-XFjXDQ2/?v=2&s=38801&b=896728,994070&isH=1
	İlk Sayfa Liste		

Brexit, gıda tedarikini TEHLİKEYE ATIYOR

Selvi Eren
İktisadi Kalkınma Vakfı Uzman Yardımcısı

May hükümeti, Birleşik Krallık Avam Kamarası ve AB-27 ügeninde sıkışıp kalan Brexit müzakerelerinin adım adım anlaşmaz bir ayrığa doğru yaklaşması, korkutucu ekonomik senaryoların gerçekleşeceğine dair sinyal veriyor. Tüm sektörlerin Brexit'in yıkıcı etkilerinden olabildiğince korunmak için hızla önlemler aldığı bir konjunktürde son uyarı da gıda sektöründen geldi. Perakende sektöründeki bazı dev markalar, 27 Ocak 2019'da hükümete hitaben yazdıkları mektupta anlaşmaz Brexit'in gerçekleşmesi halinde gıda fiyatlarının artacağı ve taze meyve-sebze arzında sıkıntılar yaşanacağı konusunda bulundu. Net gıda ithalatçısı Birleşik Krallık'ın, AB'den ayrıma konusundaki müzakerelerde birincil planda olması gereken gıda ticareti, tam aksine Brexit sürecindeki odadaki fillerden biri oldu.

GIDA İÇİN 'FELAKET'

Her ne kadar üreticiler ve sektör paydaşları, Birleşik Krallık'ın AB'den ayrılmamasın tarım ve gıda ürünleri ticaretinde yaratacağı olumsuz etkilere defalarca dikkat çekse de müzakere sürecindeki temel konuların başında tarım ve gıda sektörünün geleceği yer almadı. Bunun en somut kanıtlarından biri de 25 Kasım 2018'de AB-27 ile May hükümetinin uzlaştığı 585 sayılı AB'den Ayrıma Anlaşması'nda sadece 7 sayfa tarım ticaret ilişkilerinden bahsedilmesi. Ticaretin büyük bir bölümünün geçiş döneminde şekilleneceği anlamına gelen bu durum, anlaşmaz Brexit'ten daha iyi bir seçenek olsa da sektörlerin geleceğine dair derin belirsizlikleri gidermek konusunda başarılı değil. Bu anlamda Birleşik Krallık Yıyecek ve İçecek

Gıda krizine doğru

Tarım ve gıda ürünleri, AB-27 ile Birleşik Krallık arasındaki ticaretin yüzde 11'ini oluşturuyor. AB-27 lehine olan ticaret dengesi verilerine göre 27 AB üyesi toplamda 47 milyar dolarlık ihracata karşılık 18 milyar dolarlık ithalat yapıyor. Birleşik Krallık, gıda talebinin yüzde 30'unu AB'den karşılıyor ancak bu gıda kalemlerine göre değişebiliyor.

Federasyonu, anlaşma yapmadan AB'den ayrılmayı gıda sektörü için bir 'felaket' olarak tanımlarken; devam eden belirsizliklerin ileriye dönük yatırım ve plan yapmayı engellediğinin altını çiziyor.

ETKİLENECEK SEKTÖRLER

Yapılan analizlerin altını çizdiği üzere Brexit'ten en çok etkilenen gıda alt kolları sırasıyla işlenmiş gıdalar, süt ürünleri ve et ürünleri olacaktır. Bu öngörünün sebebi ise işlenmiş gıda ticaretinde net ihracatçı olan AB'nin Birleşik Krallık'a olan ana ihracat kaleminde de bu konumunu devam ettirmesi. 17 milyar dolarlık değeriyle AB'nin gıda ticaretinin yüzde 10'unu oluşturan bu kalemin, aynı zamanda en fazla korunan alanlardan biri olması sebebiyle önem taşıyor. Dördüncü sırada içecek ve tütün ürünleri; beşinci sırada ise meyve ve sebze sektörü

Brexit'in etkileyeceği sektörler listesinde yerini alıyor.

İHTİYAÇ DEĞİŞMEYECEK

Yapılan projeksiyonlar, artan ticaret maliyetlerinin akabinde teşvik edilecek olan iç üretimin kısa ve orta vadede Birleşik Krallık'ın gıda ithalatına olan ihtiyacı değiştirmeyeceğini öngörüyor. Özellikle sebze ve meyvelerdeki kendine yeterlilik seviyesinin yüzde 34'te kalacağını ortaya koyan veriler, Birleşik Krallık'ın gıda arzının ithalata bağımlı olmaya devam edeceğini vurguluyor. 2027'ye gelindiğinde en yüksek net gıda ithalatı kalemini, 5,9 milyar Sterlin ile sebze, meyve ve bakliyatın oluşturacağı öngörülmüyor. Birleşik Krallık'ın üçüncü ülkeler aracılığıyla ithalat alternatifleri bulmadığı takdirde gıda güvenliği ve sağlık sorunları yaşayacağı ortaya koyuluyor.

Anlaşmalı Brexit'te sağlık sorunu yüzde 61 azalacak

Anlaşmaz Brexit durumunda üçüncü ülkelerle imzalanacak serbest ticaret anlaşmalarının AB'den ayrılmamanın akabinde azalan gıda arzından kaynaklanan sağlık sorunlarını yüzde 33; anlaşmalı Brexit durumunda ise yüzde 61 oranında azaltacağı vurgulanıyor. 29 Mart'a az bir süre kalmışken anlaşmaz Brexit ihtimaliyle daha da görünür kılınan gıda güvenliği sorunu, sektör paydaşlarının panik olmasına neden oluyor. En büyük önceliği AB'den öngörülen tarihte ve mümkünse bir anlaşmayla ayrılmaya veren May hükümetinin 'her şeyin kontrol altında' olduğuna dair açıklamaları da panik dalgasını engellemeye yetmiyor. Nitekim anlaşmalı veya anlaşmaz Brexit olasılıklarında gıda ticaretindeki olumsuz etkileri en aza indirmeye konusundaki tüm hazırlıkların tamamlanmış olması gereken bir dönemde AB ile yeniden görüşmeye hazırlanan May hükümeti, endişelerin fazlasıyla yerinde olduğunu kanıtıyor.